

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808.. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébertér, 9. sz.) Bécsben Haussenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész iven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 , 50 kr.

Előfizetési fölhívás

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönyének

V-ik évfolyam második felére.

Előfizetési díj: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 forint. Évnegyed-re 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj, legezészerűbben postai utalványnyal, a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Maros-Vásárhely, szept. 18.

Egy előbbi cikkünkben kimondottuk, hogy nyilvános szóbeli eljárás behozatala az, mitől jogi életünk átalakulása, s javítása feltételezve van.

Tovább fűzzük e feletti észrevételeinket.

A perbeli vitás tényeknek a bíró előtti közvetlen előterjesztése az, mi a szóbeli eljárásnak egyik — és pedig legelső alapelvét képezi. A szóbeliség, s ezzel kapcsolatban közvetlenség az, miáltal mind a felek, mind pedig a bírák a vitás kérdésnek gyökerére vezettetnek és a személyes érintkezés segélyével az ügyvédi — szokássá vált, — a valóságot beburkoló legtöbbször alap-talan ellenvetések és kifogások valódi értékükre reducaltatnak.

Ha a szóbeli eljárás behozatik, az írásbeli eljárással szerves összefüggésben álló bizonyítási elmélet és alakszerűség desauválódik, s épen ebben találjuk jogi reformjaink végpontját, az igazságszolgáltatás egyik nélkülözhetetlen kellékét.

Az írásbeli eljárás tagadhatlan, hogy az esetlegesség és alakszerűség ulveire van fektetve, ennél a bíró szabadabb mozgása, a tényekkel közvetlen megismerkedés teljesen lehetlenítve van; az igazságszolgáltatás jelenlegi menete ezer alakszerűségeivel valóságos rendszeres kifejtése azon mesterségnek: nem tudni azt, mi mindenki előtt ismeretes, miről mindenki meg van győződve.

Az írásbeli eljárásnál, nyíltan kimondjuk — az igazság mesterséges úton és eszközökkel behomályosittatik, s a bíró az allegatiók tömkelegébe jutva, csak nehezen juthat azon meggyőződésre, hogy voltaképen mi rejlik a meghizott percsomag háta megett, míg a szóbeli eljárásnál a vitás tények közvetlen előterjesztése folytán a bíró első tekintetre tiszta fogalmat szerezhet az elébe vitt ügy természetéről, s meggyőződését nem kénytelen a merev alakszerűségek áldozatául dobni.

Valjon miért nem lehetne régi hagyományos előitéleteinket jogi életünkől is kiküszöbölni, melyek legtöbbször av egyéni és tárgyilagos meggyőződést élesen megkülönböztették, melyek az

igazság kiderítése helyett annak fictióját rendszerezíték?

Ha a bírót elzárjuk azon lehetőségtől, hogy érzékeivel észleljen, s hogy a tényekből következtetést vonjon, ha kénytelen szemet hunyni azon nagy fény előtt, melyet igazságnak nevezünk; ha ítélete gépszerű formákhoz van kötve, — mi indok létezhetik, hogy a felek tiszteletét és bizalmát felköltse, s mi marad ily körülmények között a bíróra nézve egyéb hátra, mint a főeskü megítélésének nagyon is elkopott fogása által, határozatát az érdekelt fél egyéni meggyőződésének aggályos alapjára fektetni?!

A szóbeli eljárás a bizonyítékok szabad mérlegezési elvére van fektetve, vagy is a bíró enél a tárgyakat maga valóságukban szemléli az üres tagadások s a dologhoz nem tartozó allegatiók mellőzésével a tényeket akép állapítja meg, a mint azokat épen észleli s észlelheti mindenki, ki a nyilvános szóbeli tárgyalásnál jelen van, s menetét figyelemmel kíséri.

A tiszta észlelés, az észt átható meggyőződés azon eszköz, melylyel a szóbeli eljárás a tények belsejébe hat, — ez képezi azon fonalat, melynek segélyével a bíró a felelgetések tömkelegéből kijutva, a felek felfogása, s igen gyakran érdek- és perlekedési viszketeg által behomályosított tényálladék tisztábahozatalára képesítve van.

De hozzunk fel eseteket például, midőn a nő férje ellen ismételt fenyegetések s lelki gyötérések alapján váltó pert indít; midőn egy végrendelet érvényessége azon állítás alapján támadtaik meg, hogy végrendelező erkölcsi kényszer, vagy más cselszövények által végakarata szabad nyilvánításában akadályozva lett, — tekintsük a szerződés érvénytelenítésének legtöbb ámitás, csalás vagy tévedés ravasz előidézése által okozott eseteit, — s kétségtelenül azon meggyőződés fog bennünk érvényre emelkedni, hogy mindezen esetekben, a bizonyítási tan alakszerű eldöntése, sem az igazságszolgáltatás, sem az illető felek érdekeinek meg nem felelhet.

A bizonyítékok szabad mérlegezése az, minek behozatalát a szóbeli eljárással kapcsolatban — óhajtjuk.

Azon elmélet, hogy a bíróság feladatát nem képezheti, a felek állításainak valóságáról meggyőződést szerezni, hanem egyedül azt vizsgálni, valjon a törvényes formának elég tétetett-é? ma már túlélte magát. A tapasztalat megczáfolhatatlan igazolta, hogy ezen elmélet hibás, s legtöbb esetre nem alkalmazható, s hogy e rendszer által a bíró meggyőződése, a törvényesen előírt formalitással aggályos ellentétbe helyeztetett.

A szóbeli eljárás behozatalával azonban szükségzerű összeköttetésben áll ugy alsó, mint felsőbb bíróságai szervezése is. A hármass folyamodásu rendszer az írásbeli eljárással és az alsó bíróságok ítéleteinek eddigi jelentőségével a iegszorosabb összeköttetésben állott. A titkos eljárás egyik természetes következménye, mint már említettük is az, hogy a per eldöntésének suly-

pontja a felebbviteli bíróságokban keresendő, s ezen szempontból kiindulva nagyon is indokolható, hogy az írásbeli perek felebbvitele egészen a legfőbb törvényszékiig, bármily akadály áltá korlátolva nem volt.

A szóbeli eljárásnál ellenben, az első folyamodásu bíróságok azok, melyek az élethez legközelebb állván, s melyek előtt a tárgyalt per leg-elevenebb kifejtésben részesülvén, főleg a ténykérdés megbírlására első sorban hivatvák.

Ha tehát a per kérdése már első folyamodásban is egy testületi bíróság előtt szóbelileg és nyilvánosan tárgyaltatik, hol a felek vitás igényeik jogi- és tényleges szempontjait közvetlenül feltárni képesítve vannak, — ha a feleknek alkalom nyújtatik a sérelmesnek vélt és indokokkal ellátott végítélet ellen felebbezési jogorvoslat-tal élhetni, s ezáltal a pernek a felebbviteli bíróságok előtti újabb felvételét és szóbeli tárgyalását előidézni — tulzás nélkül állitható, hogy a törvényhozás mindent elkövetett, mi a perek alapos eldöntésének biztosítására szükséges.

A jövő számban visszatérünk e tárgyhoz.

— A horvát kiegyezésről, a belgrádi félhivatalos „Jedinstvo“-ben következő érdekes nyilatkozat olvasható.

„A három — egy királyságnak Magyarországgal való kiegyezése bevégzett ténynyé lett, miután a zágrábi országgyűlés azt roppant többséggel elfogadta. A 10 tagból álló nemzeti képviselők ellenzéke, a világ szemei előtt nem birhat komoly jelentőséggel. Távol vagyunk attól, hogy az ellenzéket elitéljük, de még távolabb, hogy vele szövetkezzünk.

20 év óta, a három — egy királyság hasztalan túsát vívott, s nagy hátramaradást szenvedett. Ily hosszú és szomorú tapasztalat elég volna minden hazafias szívnek megingatására, s ha még ehhez azt is fontolóra vesszük, hogy a nagyvilági körülmények változása a három — egy királyság passiv politikájának mind keserűbb jövőt jósol: ki ne hagyná oda e politikát, és ki ne fordulna egy hasznosabb irány felé? Ezt tette a mérsékelt nemzeti-párt, s mi, a mi horváth-serb érdekekről való felfogásunknál fogva nem tehetünk egyebet, mint üdvözlölni e pártot jelenlegi útján.

A jelen kiegyezéssel az öreg három — egy királyságnak történelme nincs befejezve, s miként háta megett a nagy mult áll, ugy előtte a nagy jövő tárul fel, ha az összes szerb horváth fiak, őszintén fogadják azt el és támogatják a kiegyezést, hogy a nyert államjogi alapon rendszeren fejlesszék összes erejüket.

Ebből s más szerb lapok nyilatkozataiból is az tűnik ki, hogy ott a kormány — valamint a most mérvadó mérsékelt párt részéről is a Magyarország iránt eddig követett politikának más fordulatot adtak.

Bárha egy kis állam, ellen- vagy rokonszeűve, nem nagy nyomatékkal bir is az európai egyensuly megbon-tására, még is, a ki ismeri hazának déli részében a viszonyokat, s figyelemmel kíserte a nemzetiségek, s főként a lelketlen izgatók törekvéseit: belátja e változás jótékony horderejét.

E fordulatra a szerb érdekek helyes felismerése mellett nagy befolyással volt a fejedelem bécsi fogadtatása, de ebben is felismerhető a jeles külügyér — gróf Andrási tapintatos politikája.

A Miletichek s más — kifelé gravitáló izgatók sokat vesztek a talajból, mert ezentul kevesebb kultámo-gatásra számithatnak.

Jogi nézet

az 1853. év előtti öröklési jogigény tárgyában.

A „Székely Hirlap“ 72-ik száma a ösiségi ny. p. 8. s 9. §-lye indokán egy észrevételt tesz közzé, — melyre a szakértő közönséget hozzászólani kéri.

Noha korántsem egyéni nézetem tulbecsülése s annak mindenkefelett előtérbe helyezni kívánata, mi nyilvánításra készlet: mint inkább s főleg, a tárgy fontossága az, miért egyéni nézetem kifejtendőnek vélem.

Mert különben is hazai magánjogi viszonyaink, a jelen reformtörökvések között nem csálódok, ha azon feltevésnek adok nyilvánítást, miként minél specialisabb helyzetű létökben is nemcsak arra érdekel — de befolyással is kell lenniük, annyival is inkább, mivel épen a jelzett nyiltparancs oly időben keletkezett, melynek czéljába foglalt s érvénybe állítandó polgári törvénykönyv elveivel vitessenek át azelőtti jogviszonyaink, tehát mint, melyek egyáltalában ugy minőségük, mint társadalmi életviszonyaira nézve attól eltérők s különbözök valának, miáltal a régibb jogviszonyoknak még is sok részbeni maradványai léteznek, — és pedig megoldandó vita kérdésekben.

És e szempontok után, melyből a felvetett jogi észrevétel eldöntendő, nézetem szerint következőkben határozható, s oldandó meg:

a) hogy az ősiségi ny. parancs van e vonatkozással, sőt szoros összeköttetésben, czélja- s lényénél fogva az osztrák polgári törvénykönyvvel, s mennyiben — avagy régi hazai magánviszonyaink érdekét kívánta fenntartani.

b) Az a ptk. XIII-ik fejezte tesz-e különbséget az öröklési igények tekintetében a törvényes örökösödésnél az egyenes ágon lemenő, vagy felmenő örökösök közt, s végül

c) nem az volt-e az ő ny. p. czélja s belső lényénél fogva a régi jogviszonyoknak határ- s mód szabása által, épen azoknak a ptk. jogelveire minél gyorsabb átbonyolításáért, belső, mint külső feltétül?

Hogy az ősiségi ny. p., mint tudvalevőleg régi hazai törvényeinket, s így jogviszonyaink önön sajátlagos helyzetéből kimozdító, s az általános polgári törvénykönyv életbeléptetése érdekén működő intézmény, e minőségéből kétségbehozhatlan tényként áll, ezt igazolja bővebben épen a hivatkozott ny. parancs előszavának, mint szükségességére befolyó indoknak nyílt értelme s határozott kifejezése, abból folyó czélja. — Mely nyiltparancs szabályzataiban, a régi jogviszonyok érvényének záros határidőkhöz történt kötése által egyfelől, — másfelől pedig a jogviszonyok általában a ptk. jogelvei keretei közé sorolni kellett merev lét okán, igazolólólag tanuskodik, — tehát azon előzetes kérdés, hogy az ősiségi ny. parancs a polgári törvénykönyv által szabályozandó jogviszonyok, s jogelvek létokán vált előfeltétül szükségé ugyan, mint mely által hazai régi jogunk, s társadalmi életünk belsőlegességén nyugvó öröklési rendszert, — mely a vagyont a családíság fogalmán s eszmájén adta vissza azoknak vagy annak, kiktől vagy kitől származott, — míg a ptk. elvei szerint a vagyon tekintet nélkül annak eredete- s természetére a legközelebbi örökösnek rendeli — tény, miként szoros egybefüggése, tagadhatlan, s így épen ugy kétségtelen az is, — miként épen azon ny. parancs a régibb jogviszonyokat szabályozottan s záros határidőkhöz kötött régi érvényök miatt a ptk. jogelvei alá

egyengetni, sőt az a ptk. követelményeivel megegyező helyzetbe hozni volt feladata.

Miből önként folyó, — hogy hazai törvényeink által addig szabályozottan állott, de az ősiségi ny. parancs által a polg. törvénykönyv jogelveihez szabályozandó öröklési jogviszonyok tekintetéből, — az egymással már kimutatott ellentétes viszony kiegyenlíthetése mellett, a megszüntetendő addig álló jogviszonyok lehető elmélyítésére volt szükség; melyre a ny. parancs szolgálván, — tehát az és a ptk. közt nincs különbség, — sőt oly szoros egybefüggés, miként a ptk. érvényét s hatályosságát közvetítője nélkül alig érhetne volna el, — mely közvetítő intézményekhez tartozik a kérdés alatti öröklési helyzetre nézve az ősiségi ny. parancs, — s így ez korántsem hazai jogviszonyaink, s azt szabályzó intézkedések érvénye — mint bizonyos időhöz kötötten érvénye beszüntetéséért lett hozva — tekintet nélkül a jogviszonyoknak s magánjogi helyzetnek érzékeny rázkodtatására.

Miből ujra az következők, hogy a régi hazai törvényeink szerinti öröklési igények, ugy azok módzata, csak is azon határok között állhat érvényesítés alatt jövőre s bírólólag megfigyelhetőleg, — ha s mennyiben az ősiségi ny. parancs 9. 10. §-ban foglalt elévülési időn belől állanak, mely azon öröklési igény megóvása s érvényesítésénél a 6-ik §-ely alapján lehet s kell a bírónak eljárnia

Tehát az említett megóvás- s érvényesítésre mulhatlan szükséges öröklési igénybejelentés, noha az erre vonatkozó ny. parancs szabályzata általános értelmű is, — de ott, abban s akkor, midőn épen egy átbonyolítandó jogviszonyok specialitásaival foglalkozik valamely rendszabály, — kizár minden megállható vitakérdést aziránt, nézetem szerint, hogy valljon öröklési igény kellő bejelentésénél — az egyenes ágon leszármazókat is önmagába ne foglalta legyen, — annyival is inkább, mert kivételességet, ha kellett volna tennie, vagy annak is szüksége forgott volna fenn, már azért is elmaradhatóként ne a törvényenél, minthogy az ősiségi ny. parancs szabályzatainál a létező régibb jogviszony s helyzettel szemben a ptk. jogelveit, érvényét s természetét tartá szemelőtt.

Épen azért válik itt megoldási szükségül az, midőn az ősiségi ny. parancs a jogviszonyoknak a ptk. jogelveivel szoros egybefüggésben hozó intézményként keletkezett: hogy vajjon a ptk. XIII-ik fejezetben tesz-e különbséget az öröklési igények tekintetéből a törvényes örökösödésnél az egyenes ágon lemenő vagy felmenők között — s miben áll az igénybejelentés szüksége?!

(Folyt. köv.)

Törvénykezés.

Folyó évi szeptember 12-én a maros-vásárhelyi kir. törvényszéknél, Fogaras Dániel bíró, mint vezető Csongvai Károly, Nagy Lajos bírák, Boeskor Mihály jegyzőből alakult bíróság által; a kir. ügyészség részéről Nemes Sámuel alügyész, mint vádló és Zakariás Ignác ügyvéd mint védő jelenlétében mezőpaniti Király János ellen, emberölés bűnténye felett végtárgyalás tartatott, melyre megidéztetett néhai Sikó Mihály özvegye, mint sérelmes és 12 tanu, kik egyen kívül valamennyien megjelentek.

A tényállás 1872. márczius 16-án este 17-ére viradólag mezőpaniti Király János még egy másik társával Borbály Jánossal a faluba, mint ő ki volt rendelve, de mielőtt ezen szolgálatát megkezdte volna, még nem is tudva azt, hogy azon éjen ő leend, a mint a korcsmából, hol többen, mint azon nap erdőre fát vágni jártak iddógtak, Égett boros Jánossal hazafelé indult, miután ettől elvált a „kis-közön“ a gróf Kornisné urasszony kertje végében találkozott szinte hazamenő Sikó Mihálylyal, ki őtet piszkos, haszontalan stb.-nek összeszidván. közöttök előbb szóváltás, azután dulakodás, küzdés támadt és Sikó Mihály Király Jánost földhöz ütötte, ez valahogy kibontakozván Sikó Mihály alól, a nála levő széles élű éles balta-fejszével többbütést tett már néhai Sikó Mihály fejére, melynek következtében nevezett másnap meghalt.

A boczjegyzőkönyvben foglalt lelet alapján készített orvosi vélemény kimondja azt, hogy néhai Sikó Mihály egy éles és tompa eszközzel fejére tett 4 feltétlen halálos ütés következtében halt meg, s így vádlott tekintettel arra, hogy akkor mindjárt bevallotta azt, hogy közöttük czivodás támadt, s abból következett be a néhai halála. mert különben a gyilkosság tényálladéka lett volna megállapítható, a gonosz szándék magában a tett kivitelében feküdvén, emberölés bűntényéért helyzetetett vád alá.

Vádlott, valamint a vizsgálat ugy a végtárgyalás rendjén következetesen tagadta: hogy ő Sikó Mihályt megverte volna, tagadta hogy még azon héten találkozott volna is vele, tagadta, hogy ő a strázsálás idején fejszével lett volna, — mit azonban később beismert — tagadta, hogy ő Bartha Sándor-, Nagy G. István-, Pethe Ferencnek bevallotta volna, hogy a tényállásban leírt módon találkozott, czivódott és veszekedett volna néhaival, azt is tagadta hogy a baltája zsirosan véresen, s eltört nyéllel találatot volt, tagadta, hogy több tanu által egyik kezén vérfojt találatot volt naállítván miszerint az erdőn a tövis szurta meg, tagadta azt, hogy mikor Bartha Sándor idősbnek tettét elbeszálte, izgatott, felhevült állapotban lett volna, mindezekből semmire sem emlékezik, mindezek valótlanak; tagadja hogy akkor, mikor a falusbíró hozzámént, s kérte azon fejszét, melylyel őrájaton volt, elszíntelenedett, elsápadt volna; tagadta hogy azon napon a a feanebb említettek Boros János őrtársa által megállapított hosszú nyelű éles élű baltával tett volna, hanem azt állítja, hogy a tőle azon alkalommal elvett, a törvényszékhez beszoigáltatott egy valószínűleg csont vagy tők vágásra használt rozsz fejszével (bűnjelvény) lett volna fát vágni az erdőn, s azzal lett volna az őrájaton is; tagadta, hogy a néhai ugy nyilatkozott volna, miszerint ő verte volna meg; egy szóval vádlott mindent tagadott még akkor is, midőn minden fennemlített s általa tagadott körülményeket a bpr. 269. §-sa szerint megkivánt

TÁRCZA.

Tanügyi tudósítások a világtörő tárlatról.

E lapok hasábjain sok mindenről volt már emlékeztet, mi a világtárlatot oly jelentékeny nyé teszi, de egy jelenségről, mely a mai kultur népek millióinak főbűszkeségét képezi, a népnevelésről vajmi keveset olvashatánk.

Népnevelés, mikor jön el a te országod? Ha a világtárlatot figyelemmel kíséző szemlélő, a tanügyi osztályokon nemcsak átlóvágol, hanem ottan vizsgálódik, észlelése tárgyául mérlegeli, összehasonlítja a régmúltat a múlttal és a csak most multat a jelennek, s a jelen stádiumából némikövetkeztetésekre emelkedik; így szól bámulatából felcsulva: Népnevelés itt van a te országod!

Vannak ugyan hiányok. De hiszen ha az anyagi erőtt képviselő szűntelen bönbölő gépek akár menyíje tökélytelen, melyeknek tökélyesbítése anyagi érkeink alá eshető, mennyivel inkább tökélytelenebbeknek kell lenni a nevelési eszközeinknek, melyek csak folytonos tapogatozás, lélektani észlelődések, buvázkodások alapján teremthetők elő.

T. olvasó, ki a népek millióinak haladhatását, művelődését, szíveden viseled, s te néptanító, ki tényezője vagy a nemzet nagygyá lételenek előmozdításában, kérlek szívesen, légy utitársam; barangoljunk be a világtárlat nagy helyiségébe, menjünk be rendre egy-egy iskolába észleleteinket, tapasztalatainkat megteendő, hogy ott tanulságot szerezzünk azon eszközök minőségéről, melyekkel a népek leghasznosabb napszámot, a néptanítók egyengetik a művelődés utját, a tudomány ösvényét; menjünk csak az iparpalotán végig, de ne kandikáljunk ide oda nagyon sokat, mert szemünk kifárad a pazar fény, egyszerű elegancia és bámulandó berendezésen. Az iparpalotán kiérve jön a művészeti csarnok; ide már igazán ne

is menjünk be, mert különben nem akadna meg szemünk, az ennek keleti oldala mellett szerénykedő osztrák népiskolán.

Lépünk be csak e szerény épületbe: az udvaron megállapodva szemléljük meg elsőb a torna-eszközöket: nagyon egyszerű és csinos berendezés — igen is föltűnik, hogy itt egy falusi iskolával van dolgunk, hol nem annyira pazarlásra, mint czélszerűsége van tekintet. egyszerű nyújtó, juharfából — korlát, minőt Péterbá is nagyon könnyen megcsinálhat falun a tanító magyarázása után Egyszerű ló. Bakmászó poznák — hintakötelek; a karizmatik erősítő golyók, mind mind oly egyszerűk, de nagyon is czélszerűek. — És ha a téli torna-csarnokba lépünk? ott egy egyszerű deszkából készült épületbe épen ezen tárgyakat láthatjuk, igazán — az egyszerűség, de a czélszerűség miutaképe az osztrák népiskola e tekintetben egy ily tornahelyiségberendezése a mi népiskoláink mellett is elkerülhetetlen, s annyival könnyebben eszközölhető, mivel olcsón juthatni hozzá, s mégis a fényesen földiszított torna-csarnokok helyét nemcsak potólja, hanem népnevelés ügyünket e tekintetben teljesen kielégíti.

Szemből a tornahelyiséggel látjuk a konyhakeresztet, tul egy szegletben a méhészetet — itt egy másik zugban a gyümölcsfaoskolát, ott a virágos táblákat mind mind csak a németnél tapasztalható, egyszerű, de csinos izléssel. Megjegyzésünk erről annyi: vajha magyar népiskoláinkra mikor jönne el e tekintetben Isten országa. De lépünk az iskolai épületbe; egyszerű csinos, emeletes házalól két szoba; a tanító lakosztálya és muzeuma. Bogár, növény, ásványgyűjtemény, — mi elkerülhetetlen egy tanító muzeumból — itt igen nagy mennyiségben s csinos berendezésben található — szemléleti tárgyak: mint alakok, festmények, rajzminták szintén láthatók a tanító dolgozó szobájában, melyek közül az oskolaterembe csak azokat viszi, melyekre előadása alkalmával éppen szüksége van. És ez nagyon praktikus és czélszerű. Láttam náluk olyan iskolákat, hol a falak különbnél különb festményekkel, alakokkal, állati képek-

kel, stb. vannak beaggatva; annyira, hogy tárgy csaknem tárgyvan van; itt a szegény újoncznak anyára elszórodik a figyelme, hogy alig tudja magát a nagy tárgyhalmazközt föltalálni, vegyünk példát e tekintetben az osztrák tanítótól, s biztosabban fogunk czélt érni.

Ott van a tanító dolgozó szobájában egy: az ember test belső szerveit föltűntető porcelánból készült alak. Igazán, ha a tanító embertant tanít; ezen szemléleti tárgynak néposkoláinkból hiányozni nem volna szabad; csak is így lehetne szemléltetve, ugyszólva kézzel foghatóvá tenni — az ugynevezett kis és nagy vérkeringést, a légzést, a különböző belszerveknek működését, azoknak egy mássali összefüggését, stb. ennek megszerezhetése sem mesés ár — egy ily készülék 20–30 ftuál nem igen több.

Ott vannak tovább az oltás mesterségének különböző nemei egy kirakatban a falon.

De menjünk az emeletbe és nézzük az osztrák népiskola terem berendezését. Ez egy csinos terem, mely minden tekintetben a mai kor kívánalmainak megfelelően. A világtárlat a gyermekekre hátulról és balról jön, ez a nevelészeti szempontból igen is czélszerű. Az ülő padok a kaáncz féle padok, avval a különbséggel, hogy itt elől a dadok kisebbek s fokozatosan emelkednek. Egyszerű fenyőfából vannak. A tanító asztala mellett ott van, — mint elmaradhatlan kellék, az énektanításhoz — a harmonium; mert hisz a tanító nem gép, hogy folytonosan énekeljen mikor éneket tanít, és mily könnyen van segítve itt mind a tanító, mind a tanítványon. A tanító asztala fölött ott diszlik a császár ő felsége Ferencz József képe; balról egy nagy tábla, szóval ezen oskala illyetén berendezés, ha minden iskoláink bírhatná, tanügyünk kevés idő alatt kiálthatná a versenyt nyugot előre haladt tanügyével. De addig még sok kell; minden tekintetben; szegények vagyunk mi még a német sógorokhoz mérten.

(Folyt. köv.)

számu és minőségű tanuk, valamint a vizsgálat, ugy a végtárgyalás rendjén is szembe mondták.

Vádló kir. ügyész a bpr. 263. §. ugy 278. §. esetleg 281. §. szerint mind tárgyilag, mind alanyilag helyreállított bizonyítékok alapján kérte, hogy vádlott a btk. 140. §-ban körülr emberölési bűntényében bűnösnek mondassék ki, s ezért a btk. 142. §. szerint 8 évi, hetenkint egy napi böjttel szigorított sulyos börtönre, ugy 80 frt temetési, nem különben a bűnvádi költségek megfizetésére ítéltessék, káros további 600 frt iránti követelésével polgári utra utasíttassék.

Védő ügyvéd hosszas ugyan, de érdekes védelme után, melyben először is az emberölés tárgyi tényálladékat akarta megismertetni, tagadván a törvényben megkívánt ellenséges szándékát vádlottnak néhai ellenében, miért szándék nem lévén, vádlottat az emberölés bűnténye alól feloldatni kérte, de ha mindezek dacára említett bűntény tárgyi tényálladék megállapítható, az alanyi bizonyítékot igyekezett megegyezni a vádló által felhozott tanuk által behozott gyanúkat akarta halomradönteni, főérve lévén az, hogy a tanuk nem voltak kellő számban egyszerre jelen, hol egyik, hol másik gyanúkat szolgáló körülmény megtörténtkor, s hogy vallomásuk ellenkezik, s így vallomásuk bizonyítékul elnem fogadható; ezek alapján kérte hogy védenéze alanyi bizonyítékok hiányából felmentessék.

Azon esetre azonban, ha mégis védenéze bűnösnek kimondatnék, kérte hogy az általa felhozott enyhítő körülményeket a törvényszék figyelembe véve kegyelmes ítélet hozzon, a temetési bűnvádi s a 600 frt megfizetése iránti kérésével a néhai özvegyét polgári utra utasítsa.

Vádlónak arra nézve, hogy ne lett volna vádlottnak ellenséges szándéka csak azon megjegyzés van, miszerint az orvosi lelet és véleményből kitűnik, hogy a néhai fején egy fejszefokkalhátulról s azon kívül fejsze éllel még három feltétlenül halálos ütést kapott, s így az ellenséges szándék maga a tettben rejlik; a tanuk együttes s egyszerre való jelenlétére pedig azon megjegyzést teszi, hogy védő ur valószínűleg a végrendelettelre vonatkozó polgári törvény szabályaival tévesztette össze azt, hogy a bizonyító tanuknak valamely körülménynél egyszerre s együtt kellene jelenlenniük, mert ez a bűnügyi törvény és eljárási szabványokban sehol elő nem fordul, elég az, ha nem is egyszerre, de ugyanazon tény körülményre a tényekben egyforma vallomást tesznek a bpr. 269. §. szabályai keltekével bíró megkívánt számu tanuk.

Védő igaz, hogy az anyagi polgári törvény a végrendeletnél megkívánja a 3 tanuval együttes jelenlétet, s az is igaz, hogy e bűnvádi törvény és szabályokban mint a tanuk együttes jelenlétéről szó, de ha az anyagi törvény a végrendeletnél, hol vagyronról, s nem az ember szabadságának hasznos elvesztéséről van szó, s ártatlan családja elgyámolatlanodásáról így rendelkezik: mennyivel inkább a bűnügyi törvényekben ezt kimondani, s mennyivel is inkább szükséges lenne említett esetben a tanuknak együtt jelenlennij mindenki előtt elég világosan állhat.

A törvényszék tanácskozás után vádlottat, ki is 35 éves, nős, 2 gyermek atyja, birtokos, irni, olvasni tud, büntetve nem volt; 6 évi hetenként egy napi böjttel szigorított sulyos börtönre a néhai özvegyének közvetlen fizeendő 80 frt temetési költség és az elárult 4 kis gyermek részére egyszer mindenkorra 300 frt kártérítés megfizetése s a bűnvádi és rabtartási költségek hordozására ítélt.

Valamint a védő ugy a kir. ügyész kérte az ítélet közlését.

Mi hir külföldön?

— Versaillesben, a mint az „Alg. Zeit.”-nak Párisból írják: újból kabinet váltság készül. Többé nem arról van szó, hogy Chambord grófot az Orleanistákkal kiegyeztessék, hanem, hogy a május 24 iki nemzetgyűlési többség megmentessék; tehát nem a monarchia restauratioja, hanem a Broglie ministerium fenntartása a kérdés. A hatalomra jutott egyesült pártok főbbjei egy erős falanxot akarnak képezni Mac-Mahon megmaradása mellett Thiers beható restauratioja ellen.

— A mint Genfből írják: a német birodalmi kanczellár Bismark herczeg bizalmasan tudakozódott Thiersnél, hogy mivel Franciaország területe már végkép felszabadult, ne volna-e hajlandó Thiers a német császár által még 1871-ben neki szánt, de akkor visszautasított kitüntetés elfogadni. Thiers köszönete mellett ismételtén visszantastotta a neki szánt kitüntetését, azt mondva: hogy teljesen megemlékszik hazája elismerésével.

A monarchisták főként az orleanisták párizsi tudósítások szerint egy alkotmány tervet akarnak kidolgozni, melyet Chambord gróf elébe terjesztenek, s ha jóvá nem hagyja, a párizsi grófhoz fordulnak, ki kész mindenre hajolni, mint nagyapja 1830-ban.

— A franczia terület kiürítése oly kép történt, mintha a német csapatok táborba szálltak volna. A né-

met katonák béke idején is felhasználják az alkalmat, hogy magukat a hadjáratba gyakorolják.

Madridi hitelt érdemlő hírek szerint Tolosánál 10000 kormány katoná, a Don Carlos által veretett 14 ezer főnyi hadesapátot visszaverte.

— A cortes elfogadta azon indítványt, hogy a halál büntetésre vonatkozólag a hadi törvények állíthatnak vissza. Sajnos, hogy e nélkül a meglazult figyelmet nem lehetett helyreállítani; fegyelem nélkül pedig nincs győzelmes hadsereg.

A mint Port Vendresből írják, a karthagenai felkelők felhasználva Campos tábornok távollétét, két csapatra osztott ezer emberrel kirohanást kísértettek, de korán értesült Salzedó tábornok által visszanyomattak.

— Rómából sept. 15-én jelentik a „N. Fr. Presse”-nek, hogy olasz és német diplomaták között a tárgyalások folynak az iránt, miszerint a közkiállítás megtekintése után, a német császár látogatást tegyen Rómában. E terv kivételét valószínűnek tartják, ámbár a magyar állam, előre borzadállyal telve azt lehetetlennek tartja.

A mint Rómából sept. 14-éről jelentik: egy miniszteri kibocsájtvány a choleraanak nápolybani fölmerülését tudatva, vesztegári rendszabály állíthatott fel.

— Az amerikai partokon a múlt hóban oly nagy-szerű viharok pusztítottak, minők 30 év óta nem voltak. Manchesterben s Bearer kikötőben több házat sepezt el; mindefelé hajó romokra találnak. A kár több millió dollára megy.

— Genfben sept. 6-án fejezte be üléseit a nemzetközi munkás-egylet. Sok vita után a jövő sept. első hétfőjén tartandó gyűlés helyül Brüsselt jelölték ki.

A próba prédikálások sora a múlt vasárnap kezdetét vette a várbeli templomban. Szőlősi jeddi lelkész mutatta be magát a választó közönség előtt. Holnap más következik, s ez így megy hat vasárnapon keresztül, míg a jelöltek mindnyájan bemutatják magukat, mire aztán a választás következik.

Mi a próba prédikálás intézményét nem tartjuk eleendőnek arra, hogy abból valamely egyház közönség a maga papját észszerűen megválaszthassa; a próba prédikálás csupán szónoki, előadó képességét tünteti föl a jelöltnak, a mindenesetre a legfontosabb kellékek egyike a papban, de a többi kellékeket nem láthatjuk meg belőle. A próba prédikálás nem adhat nekünk biztosítékot arról, hogy a jelölt folyvágosodás tekintetében áll-e a mai kor színvonalán, a mi egy városi protestáns papnál mulhatatlan megkívántatik; nem tájékoztatja hallgatóit a jelölt jelleméről erkölcsi függetlenségéről; nem tudhatjuk meg belőle, ha vajjon a választandó papban meg lesz-e a kellő buzgóság hivatalának folytatásában, van-e tehetősége arra, hogy a szeretet és egyetértés békés hajlékává tegye leendő egyházát. A hívek előtt a magát bemutató jelöltnak csak szónoki és előadó tehetsége tűnven föl rendszeren csupán csak ez egyből indulnak ki a választás alkalmával; az, a kinek élénk előadása és egy kevés szónoki domuma és képzettsége van, rendszeren elnyeri a pályadíjt többi vetélytársai elől. S hány-szor nem történik meg, hogy a szónoki dorum nem egyéb egy takaronál, mely alatt gyöngesség és tehetetlenség lappang.

Ezért atyámfiai választó egyházi hívek ne engedjék magukat a tetszetős próba által elvakíttatni; hallgassuk meg jelölteinket figyelemmel, de ne induljunk egyedül és kirekesztőleg a próba alkalommal reánk tett benyomás után; járjunk végére, a lehetőség határai közt, kiben-kiben mily mértékkel vannak meg a többi pápi erények s leginkább a belső műveltség mértékére, az erkölcsi függetlenségre fektessünk legnagyobb sulyt a választás alkalmával, mert nekünk nem annyira nagy szónokra, mint szilárd jellemre van szükségünk, a ki erkölcsi fennsége és függetlenségével helyre tudja egyházunkban állítani az egyetértést; a ki ezt az egyházat, a melyet visszavonás annyira aláásott, ismét a szeretet békés hajlékává legyen képes átvárazsolni.

Ezeket akartuk a próba prédikálások megkezdése alkalmából atyámfiaiunk elmondani. Minthogy a papválasztás kérdését egyházunk, sőt városunk égető kérdésének jellemeztük; nem árt erről mentől többet beszélgetni: eszmecserére alkalmat adni, hogy a majdan megejtendő választás egyházunkra és városunkra nézve annál eredmény dussabb lehessen.

Choleraesetek váro sunkban.

A 3 gyógykezelés alatt volt cholerabeteg folyó hó 19-éig 1-gyel szaporodott, ezekből meghalt 3, gyógykezelés alatt van 1.

Mi hir városunkban?

— A helyt állomásozó Lajos ezred tegnapelőtti esti vonattal Fehérvarra távozott. Tegnap reggel pedig ugyanezen ezredből nagyszámu tartalékos érkezett városunkba.

— A seminarium épületében a seminarium nagyobb növendékei által több műkedvelő színelőadás rendeztetett. Mind halljuk az előadások szépen sikerültek, mire részben befolyt Kovács Gyulának a kolozsvári nemzeti színház művezetőjének is jótékony pártolása is segítségére.

— Múlt vasárnap a rom. cath. templomban a helyi dalárdának néhány tagja hallatá szép és összhangzó énekét. Közben dr. Vályi egyetemi tanár énekelt szép és erőteljes bariton hangján.

— Megkezdődtek a próbapredikálások mult vasárnap a nagy templomban. Szőlősi jeddi pap egy népszerű elég sikerült beszéddel mutatta be magát a választó közönségnek. Kár, hogy organuma nem erősebb.

— Mult számunkban Lázár Ádám egyenlőségi-kör elnökének a leendő közgyűlésre való meghívását hibásan közöltük, e gyűlés nem sept. 25-én, hanem 21-én lesz, mit ezennel helyreigazítunk.

— A nagy-köz kivilágítása érdekében többször felszólaltunk már, de eredménye nincs e felszólalásoknak. Reméljük, hogy majd, ha valaki elég szerencsétlen lesz, a nagy-közben tátongó mészgödörbe beleesni, ez esemény fölkelte a közfigyelmet s végre a nagy-köz ki fog világitatni.

— Indóházunk várótermei minden este igen népesek. Mindennap vannak bécsi kiállításra utazók, kik maguk és kíséretük, búcsuzó jó ismerőseik mindig megtöltik az indóházat. A napokban egy párszor egész nagyvárosias élénkség volt az indóháznál.

— Az októberben tartandó löverseny helyiségét ugy halljuk — már felmérték. E helyiség a Medgyesfalvi községgel határos mészárosok rétje, mely lapályos voltáért épen alkalmas e célra,

— A löverseny napjának estéjén tartandó táncz-vigalom rendezniül g. Teleki Géza és Raff Károly választották meg. E bál megtartásának jogát a löverseny rendezői a nőegyletnek adták, a nőegylet e bál háziasszonyaiul, Máriaffi Albertnét és Z. dr. Knöpfler Vilmosnét választá.

Dürüczkölő.

Egy fiatal tudósunk azon nevezetes és messze kiható fölfedezést tette: hogy a hirneves olasz állambölcsész Beccaria nevét helytelenül pronunctiálták Bekkária-nak; ő nem volt Bekkária, hanem Beczczária vagy talán Peczkária. Ide vonatkozó kutatásainak eredményeit és erős alapokon nyugvó érveléseit memorandum alakjában az olasz akadémia elé szándékozik terjeszteni. Bizony csak szép, ha valaki oly mély buvárlója a tudományoknak.

Egy vígjáték van kezünk közt, — komédiának is nevezhetnők, — mely annyi tréfás ötletet, kisebb-nagyobb elmés párbeszédet foglal magában, hogy meg nem állhatjuk, miszerint abból apró közleményeket ne tegyünk érdemes olvasóink mulattatására. Reméljük, hogy ezen közleményeink kaczagó muskulusaiknak egy kis gymnastikáját fogják képezni. A komedia czíme: „Orestes és Pilades.” Színhely a régi Görögországnak egy fővárosa. Im az első dialógus.

Orestes. Kíváncsi vagyok Pilades ecsém, megtudni: ha vajjon élesedett-e valamennyire elméd a mióta szerencséd van velem társalogni, vagy most is olyan buta az, mint egy fityű?

Pilades. Szolgálatodra állok oh nagy Orestes.

Orestes. Megtudnád mondani: hogy kinek leg-erősebb a kis ujjja városunkban?

Pilades. (A legmélyebb gondolatokba merülve.) Talán azon kutséberé, a ki a legkeményebb magyarót is, mint a semmit megroppantja kis ujjával.

Orestes. Stoklis vagy Pilades. Nézd balkezem gyűrűs ujjá mellett ezt a kis ujjat, ez a legerősebb kis ujj városunkban, mert ezzel a kis ujjal hordozom én a városi és egyházi képviselőtestületet, a consistoriumot, a jogász-egyletet s mind azon bizottságokat, melyekbe engem beválasztani szerencséjőknek tartják. Mit mondasz erre Pilades?

Pil. Meghajlok kis ujjad nagysága előtt, Orestes!

A nyul elvégre kiugrott a bokorból. Az „Erdély” keresztyén szívű újdondásának mondott igazságokat Sóos Kálmán jogtudor ur magára vette. Helyesen, mert mi bizony reáértettük. Ő nem akar felelős lenni azon kisebbitésért és gyalázkodásért stb. stb., melyek az ő tollából csusztak az „Erdély”-be: a távozó szerkesztő önére bízta lapját, ön botrányt csinál. Sanchója diadalmas arccal beszél a városban: megadtuk a „Sz. H.”-nak, s ön még sem vállal felelősséget. csak a hiányzott, hogy ráadásul ön még gyávanak is mutassa magát. Mi felelősséget vállalunk minden állításunkért, melyeket a keresztyén szívű újdondász (most már Sóos K.) uról elmondottunk. Nem „becsületsértő gorombaságok és rágalmak” azok, de a legtisztább és meg nem dönthető igazságok. Nem volt egyéb célunk, mint egy hü photographiai képét állítani elő Sóos Kálmán ur rozszakaratu fennhéjázó és arrogáns jellemének, mint tükröt tartani elébe. hadd lássa önmagát, hogy azon esetben, ha van még szívében a jónak egy szikrácskája: visszaborzadjon szellemi rutságától. Elvárjuk az „egyik kolozsvári napi lapban” („Magyar Polgár”-ban) küldött feleletét; s ígérjük, hogy az újdondászról irt képünkről befogjuk bizonyítani, hogy az ugy hasonlit Sóos K. urhoz, mintha ő állott volna a photograph-készülék előtt.

Piaczi árak.

September 18-án.

Tisztabuza k. vékája 2 frt 30 kr., kétszeres k. v. 1 frt 60 kr., rozs k. v. 1 frt 50 kr., törökbuza tuvai k. v. 1 frt 50 kr., idei száraz k. v. 1 frt 30 kr., idei nyers k. v. 80 kr., árpa 90 kr., zab k. v. 50 kr., alakor k. v. 50 kr., széna 4—5 mázsás 4—5 frt., egy kalangya kender 1 frt, pityoka egy k. v. 50 kr., marhahus fontja 18 kr., sertéshus fontja 30 kr., berbécs 14 kr., bornyuhus fontja 14 kr., szalonna 48 kr., tiszta zsir kupáukint 1 frt, méz vedrenként 4 frt 50 kr.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi kir. ítélő táblának 1873. sept. 22-én tartott nyilvános ülésén következő ügydarabok adatnak elő.

I. Tanács polg. ügyekben.

Binder Mihály k. t. r. bíró által.

Mayer Ignátz s t. Sombori E. vámszedési jog i., Luca D. Sora Coman D. Sturzu egy rét i., Kespenis község Sz.-Orbó közs. e. határfelosztás i., Knopfi H. hagyatéki ügye, Bera I. Bera K. e. örökrész i., Tontseh A. s t. Waadt J. s t. e. szerződés i., Gidali J. Csacsikai G. e. adóss. i., Ziegler J. Thoma K. e. kártérítés i., Grösser J. Buda E. ellen adósság i., Lehrmann M. hagyat. Reich L. ellen, Pusca J. Kappel M. e. birtokháborítás i., Majhein M. Imberus Gy. e. hozomány i., Hartmann M. Puskás S. e. birtokháborítás i.

Ferencz Károly k. t. r. bíró által.

Özv. Balló Dánielné Putnoki Pál e. 140 frt iránt, Petki Ferencz Királyhalmi község e. som. visszahelyezés i., Csáklány György Turi Katalin e. som. visszahelyezés i., az ákosfalvi róm. cath. Balla J. s társai ellen Kacsó Eszter Kovács Samuné e. 33 frt 33 kr. i., Kis Zsuzsánna Tőkés Zsuzsánna s társai ellen, hg. Ruspul Ágoston Rósa Mihály e. 15 frt i., Sera Lajos Nagy András e. 80 frt i., Knapinsky Kázmér Felek községe e. 17 frt i., Kohn Jakab s erd. társai Roth K. e. 2921 frt iránt, Bujbán Péter Csirskó János e. 3474 frt 50 kr. i., Dugáts Petru Munteán Gy. e. fekvőségek i., Stojka Gy. Ilia János e. fekvőségek iránt, Sigoiu Ádám s társai Pitulus Mérlea e. fekvőségek i., a kir. kincstár gr. Mikes János e. a kir. kincstári jószág zálogbéli kibocsátása i., Sgura Gy. Stanu Nicolae e. tulajdon jog i., Petki Ferencz Baresai Polixena e. 960 frt 90 kr. iránt.

Csergedi János k. t. r. b. által.

Botár János Almási J. e. 450 frt betáblázás iránt, ifj. Bálint István Valya községe e. fekvők i., László János és társa Sándor Domokos e. fekvők iránt, Antal J.-né Szabó Ferencz hagyatéka e. 1610 frt kárt. i., kir. kincstár grf. Bánffy Gy. szoboralap és társa e. 4895 frt 33¹/₂ kr i., Roska Kapitánu Jordache jogtudor Boread János ellen 1200 frt i., Lolloin Simeon s társa Anna Iiu Simeon Sztoia e. végrend. megsemmisítés i., Morteau George s társa Morteau N. e. zárlat i., Josifa Serbánu s t. Nitiu Tamás Popa hagyat. s t. e. egy okmány közlése i., Benkő Sándor Kolozsvári Lajos e. fekvők i., Nagy János Nagy Miklós e. fekvők i., Száva Popovics Barczianu Szirbu Dumitru és Mária hagyatéka ellen 420 frt iránt, Morár Lázár és társai Szimedru Ilie ellen fekvők iránt, Haraga Veronika Nuridsán testvérek bekeblézése iránt.

(Vége köv.)

Bécsi tőzsdei árkelet

(Sept. 6.)

5% metallique	69.70
5% nemz. államkölcson	73.20
1860. államkötvény	100.50
Bankrészvény	971.—
Hitelrészvény	243.—
London	111.50
Ezüst	106.—
Arany	5.39
Napoleon arany	8.91
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.—
" " " temesi	74.50
" " " erdélyi	76.50
" " " horvát-slavon	76.—

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ.

Főmunkatárs és a jogirész vezetője: Kuti Albert.

HIRDETMEŊY.

(80)

Legujabb törvénykezési és gazdasági munkák.

Kaphatók Wittich J. könyvkereskedésében Maros-Vásárhelytt.

Adótörvények és szabályok gyűjteménye,

községek s különösen jegyzők számára
írta: Till Antal ára 1 frt 20 kr.

A Telekkönyvi Rendtartás.

és az erre vonatkozó törvények és rendeletek magyarázata tekintettel Erdélyre

írta Ziliinszky Imre. Ara 2 frt 40 kr.

Az új szolgabírói hivatal.

kézikönyve

megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők, és községi előljárók használatára. Ara 2 frt,

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr,

Kolozsmegye-gyalui egyesbirája

által

a községi előljáróságok részére kiadott

UTASÍTÁS

községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és kezelése tárgyabani.

mintákkal,

Ara 20 kr. — Postánküldve 26 kr.

Törvényezikk a községek rendezéséről

Ara 40 kr.

1873-ik évi országgyűlési törv. cikkek 1-ső füzet 50 kr.

Magyarország és Erdély bírósági szerkezete és helyközségeinek legujabb bírósági felosztása, ára 1 frt 20 kr.

Függelék a köztörvényhatóságok, községek és az első folyamodásu bíróságok rendezésére vonatkozó törvények és k. ministeri rendeletek gyűjteménye. Egybeillesztette Szeniczai Gusztáv, ára 70 kr.

Mezői gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Irta: Galgóczi Károly.

I. rész általános földmívelés, ára 80 kr.

II. rész az állattenyésztés, ára 80 kr.

Kertészet kézikönyve, utasítás a konyha kertészet, virágmívelés és gyümölcs tenyésztés körében, a legujabb kútfők után, írták Galgóczi K. és Farkas M. 80 kr.

Magyar méhészkönyv, vagy utasítás a sikeres méh tenyésztésre. Irta: dr. Farkas Mihály. 50 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertész, oktatás a zöldségtermesztésben, 50 kr.

Juhtenyésztés és gyapjuismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyításmódjával, 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertés tenyésztés. A magyar gazda közönség használatára. Írták: Dely Mátyás és Mihály. 50 kr.

Apró majorság, vagy a baromfi-tenyésztés czél-szerű módja számos fametszettel. 50 kr.

A boglyár gyümölcsök, u. m. ribizke, kös-méte (egres), málna, szeder, eper, borbolya, afonya, boroaka, szőlő, füge és granát alma, czél-szerű és jövedelmező termesztése. Különös tekintettel a szőlőlugas művelésre. 50 kr.

A dinnye tenyésztés foglalatja és a legjelesebb honi és külföldi csemege fajok ismertetése, írta Dr. Farkas Mihály számos ábrával, ára 50 kr.

A fatenyésztés, olvasókönyv népiskolák használatára. írta: Lukács Sándor, ára 40 kr.

3—*

Az új bélyeg- és illetéki törvény, a miniszteri utasításokkal, ára 40 kr.

1872-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-ad rét kiadás 1 frt 20 kr, zsebkiadás 1 frt 20 kr.

Magyarországban és Erdélyben hatályban lévő egyenes adókra, ezek kivételére és behajtására vonatkozó törvények, s szokások gyűjteménye. Összeszedte Szeniczai Gusztáv. Ara 1 frt 60 kr.

A bélyeg- és jogilletékek, valamint a bélyegdíjak iránti törvény és szabályok legujabb szerkezete. Összeszedte Szeniczai Gusztáv. Ara 2 frt.

Törvény és községek rendezéséről. Magyarázó jegyzetekkel. Nyolczadrét-kiadás. Ara 1 példánynak 40 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irta Ürmösy Boldizsár Ferencz.

2-ik javított kiadás. Ara 80 kr.

Községi Kalauz

vezérkönyv község- és körjegyzők, községbírák, előljárók, s képviselők használatára.

Számos jegyzetekkel és gyakorlati irománypéldákkal, 2-ik a legujabb rendeletekkel bővített kiadás.

Irta: Tóth Lajos. Ara 4 frt.

Magyar Önügyvéd,

gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben előforduló jogügyletek elintézésére, jogügyleteken tárgyazó okiratok és beadványok magyar és német szövegű iromány példával ellátva, minden osztálybeliek használatára. Ara 2 frt 40 kr.

Irta. Tóth Lajos.

Községi közigazgatás, vagyonkezelés és számadások kézikönyve.

Irta: Till Antal.

2-ik javított kiadás.

Ara 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztertől, a jegyzői szolgálatra készülőknek ajánlva.

Gazdasági lótenyésztés, pályamű, írta: Tompa Béla, számos ábrával, ára 1 frt.

Az ügyes szakácsnő, legczél-szerűbben leírt főzés-mesterség középosztályu magyar konyhák számára 40 kr

Legujabb és megpróbáltabb magyar szakácskönyv, utmutató 1044 legjobb ízű étel főzésért Irta. Németh Zsuzsa. 80 kr.

Állatgyógyászat, hasznos házi állataink betegségeinek megismertetése és gyógyítása. Írták: Eismayer és Göbel, 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfa ültetés és nyelés körül. Irta: Kovács Zs. Ara 1 frt.

A trágyakezelés, népszerű kézikönyve. Irta Konecsey Kálmán. Ara 50 kr.

A váltógazdaság, vagy az okszerű mezőgazdaszat és falusi háztartás alapelvei. Koszoruzott pályamű. Irta: Mártonffy Zsigmond: 1 frt.

Gazdasági kis tükrő a falusi ifjuság számára tandíj és olvasó könyvül. Ara 50 kr.

A szarvasmarha, ennek fajta és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása, stb. stb. betegségei és gyógyításuk. Irta: Engelbrecht Károly. Számos eredeti ábrával, 3 frt

Általános baromrovoslási könyv. Irta: Dr. Wágénfeld. 81 külön ábrával. Ara 2 forint 60 krajczár.

Koronás szőlőművelés, Irta Báthi Gábor, ábrákkal 30 kr.